

Je leven in het spel brengen: Vaticaanse congres over sport

Onder deze titel (in het Engels: *'Putting your life into play'*) was er in het Vaticaan kort voor Pinksteren (16-18 mei jl.) opnieuw een congres over geloof en sport. Als vertegenwoordiger van de Nederlandse bisschoppen was André Monninkhof (pastoor van de Emmanuel parochie en KNVB-scheidsrechter) afgevaardigd naar dit congres.

Ging het er de vorige keer (september 2022) over dat iedereen zou moeten kunnen meedoen aan sport (*'Sports for all'*), nu lag het accent meer op de aanwezigheid van de Kerk in de wereld van de sport. De sport hoort tot onze cultuur, zo werd gesteld. Volgens de H. paus Johannes Paulus II is sport zelfs "de belangrijkste bijzaak." De Kerk spreekt tot onze cultuur, dus richt zij zich ook tot de wereld van de sport. De vraag die bij dit congres centraal stond, was dan ook: hoe kunnen we samen zorgen voor een 'pastoraal van de sport'?

Boodschap paus

In zijn boodschap aan de deelnemers aan het congres schreef paus Franciscus dat sport "een steeds belangrijkere rol speelt in onze samenlevingen en vorm geeft aan het dagelijks leven en de

interesses van veel mensen. Het is een manier om vrije tijd heilzaam te gebruiken en het biedt veel mogelijkheden om anderen te ontmoeten, te socialiseren, gemeenschappen op te bouwen, energie te kanaliseren en hoge idealen en ambities te bevorderen, vooral onder de jongere generatie. Om deze reden erkent de Kerk haar noodzaak om pastoraal aanwezig te zijn in de sportwereld en wil zij een vorming bevorderen in de echte waarden van de sportcompetitie, gezuiverd van vormen van egoïsme en puur materiële zorgen." Volgens de paus is het eveneens belangrijk dat de Kerk nadenkt over de waarde van sport in relatie tot haar eigen missie om het Evangelie te verkondigen en iedereen die betrokken is in de sportwereld aan te moedigen om Jezus voor te stellen als "Gods ware atleet" (de heilige paus Johannes Paulus II, homilie op het jubileum van de sport, 29 oktober 2000). Paus Franciscus: "Een aantal uitspraken van de pausen hebben de reflectie van de Kerk over sport verrijkt, door deze in de bredere menselijke context te plaatsen, te waarschuwen voor de gevaren van ontmenselijking en corruptie, en door atletiekactiviteiten aan te moedigen als een bevoorrechte plaats van ontmoeting tussen mensen en broederschap tussen volkeren."

Foto: Jannik Skorna via Unsplash

Foto: Markus Spiske via Unsplash

Secularisatie

Op de ochtend vóór het congres was er in Rome een samenkomst in het gebouw van het Dicasterie voor Cultuur en Opvoeding. Een 'dicasterie' is een soort van ministerie, een bepaalde afdeling in het Vaticaan. Vertegenwoordigers van verschillende landen spraken daar over hun ervaringen. Zelf vertelde ik dat er in Nederland, met name onder de van huis uit katholieke sportverenigingen, sprake is van een enorme secularisatie; maar dat God daarentegen nog niet is verdwenen uit de wereld van individuele sporters. Zo getuigde voetballer Quinten Timber van Feyenoord laatst nog dat hij dagelijks de leiding van de Heilige Geest ervaart, ook op het voetbalveld. Bij het laatste Wereldkampioenschap voetbal in Qatar (november 2022) kwam er uit de selectie van het Nederlands elftal zelfs een groepje van 15 spelers bij elkaar om met elkaar uit de Bijbel te lezen, over het geloof te praten en samen te bidden.

Getuigenissen

Tijdens het congres dat volgde, waren er diverse getuigenissen uit de wereld van geloof en sport; maar we kregen ook inleidingen over allerlei negatieve ontwikkelingen in de wereld van de sport, waardoor sport allang geen spel meer is. Zo herinner ik me het woord *'dehumanization'*. Dit woord wil zeggen dat door allerlei vervelende invloeden van buiten, in de beoefening van de sport, de menselijke waardigheid op het spel komt te staan. Door prestatiedruk en allerlei technologische ontwikkelingen lopen we onszelf voorbij, en dreigen we de wedstrijd te verliezen, in plaats van de goede strijd te strijden ... Wat mij het meest is bijgebleven, is een verhaal van

een priester die al heel lang zorgt voor de geestelijke begeleiding van spelers en begeleiders van het nationaal voetbalelftal van Italië. Hij vertelde dat als er weer een interland op tv is, het aan de buitenkant allemaal heel mooi lijkt. Maar als je dan met de spelers in gesprek komt, zo zei hij, dan blijkt dat ze lijden onder de druk alsmaar te moeten winnen. Ook ervaren ze wel eens problemen in hun relatie, gezin of familie. Heel wat spelers heeft hij mogen begeleiden naar de viering van de sacramenten van doop, eerste heilige communie, vormsel en huwelijk, en ook bij het afscheid van dierbaren. Dit, en het luisterend oor dat hij de spelers kon geven; dit vond hij een voorrecht om te mogen doen.

In deze geest wenst ook paus Franciscus dat er nu serieus werk wordt gemaakt van een *'pastoraal van de sport'*. Hiertoe hebben wij als deelnemers aan het Congres allemaal een brochure meegekregen met algemene richtlijnen voor een *'pastoraal van de sport'*. Op allerlei plekken, waar dit ook maar kan: op scholen en universiteiten, bij sportclubs, maar ook in parochies, zou er oog moeten zijn voor de betekenis die sport kan hebben om langs deze weg het geloof opnieuw bij mensen te brengen of hun geloof te verdiepen. Zorg dat je er bent, luister naar sporters, praat met hen, bid met hen, nodig hen uit om van hun geloof te getuigen, wees hun bondgenoot op belangrijke momenten in hun leven ... Zo worden wij allen – op grond van ons doopsel en vormsel – uitgenodigd *'ons leven in het spel te brengen'*.

Dat God ons hiertoe mag zegenen!

door pastoor André Monninkhof